

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 12.02.2016

Vår ref.: 2016/269

Arkivnr.: 433.0

Ådne Øverland
Sælundsvegen 454
4342 UNDHEIM

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Avslag på søknad om utsetjing av utanlandske treslag til skogproduksjon, Sæland, gnr/bnr 43/7, Time

Ådne Øverland har søkt om å planta sitkagran på gnr/bnr 43/7 i Time kommune i Rogaland. Området er på til saman om lag 6 dekar og er i avverka plantefelt med tidlegare norsk gran og sitkagran. Me vurderer det til at utsetjinga vil føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet, med særleg vekt på viktige naturtypar. Søknaden vert difor avslått.

Me viser til søknad, mottatt 04.01.2016, der du søker om å planta utanlandske treslag til skogproduksjon på gnr/bnr 43/7 i Time kommune.

Heimel

Utsetjing av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV.*

Søknaden

Du har søkt om å planta til eitt felt på 6 daa med 1500 planter av sitkagran. Ved nærare oppmåling av feltet med kartverkty, viser det seg at det tilsvarar 5,6 daa.

Det aktuelle arealet er på eigedomen din Sæland gnr/bnr 43/7 i Time.

Du ønskjer å planta sitkagran for å planta ny skog etter hogst.

Fylkesmannen si vurdering

Formålet med forskrifta er å hindra at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1. Det er sentralt å sikra at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir

trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Når ein vurderer ein søknad om utsetjing, skal ein leggja vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12, jf. § 7. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 set krav om at vedtak bygger på vitenskapleg kunnskap om bestandssituasjonen til ulike artar, utbreiing og økologisk tilstand til naturtypar, samt effekten av påverknad. Sitkagran er vurdert av Artsdatabanken som ein art med svært stor risiko for naturleg spreiding med skadelege økologiske verknader for norsk natur (SE) (Norsk svarteliste 2012), noko det skal vera høg terskel for å gje løyve til å setja ut. Ei rekke klageavgjerder hjå Miljødirektoratet det siste året legg føringar for forvaltningspraksis for utsetjing av sitkagran. Etter klagehandsaminga har alle søknadene på fastlandet fått avslag.

Det finst mykje kunnskap om naturmangfaldet i og rundt Sælland og om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2004, og med suppleringar frå 2006. Me har også nytta opplysningar frå Artskart. Fylkesmannen vurderer difor at det er rimeleg god tiltrekkelig vitenskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Plantefeltet legg beslag på areal med hogstfelt etter tidlegare plantefelt med norsk gran. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på området som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyda på at det i utsetjingsområdet finst andre artar, eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser difor ikkje at utplanting av sitkagran vil kunna føra til uheldige følgjer for biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet.

Fylkesmannen må likevel vurderer moglege framtidige følgjer for naturverdiar rundt plantefelta:

I følge søknaden, er det tre andre plantefelt med utanlandske treslag på eigedommen. I områda rundt er det elles spreidde plantefelt med barskog. Elles er det ein mosaikk av innmarksbeite, fulldyrka mark, open fastmark, myr, lauvskog og barskog i områda rundt det omsøkte feltet. Det er mange registreringar av viktige naturtypar i området – alt frå rik edellauvskog til kystlynghei, naturbeitemark og intakt låglandsmyr. Det omsøkte plantefeltet ligg også mindre enn 550 meter frå to landskapsvernområde og eit naturreservat.

Tabellen under viser verneområde, kartlagde prioriterte naturtypar og raudlista artar nærare enn 2 km frå utplantingsfelta, retning frå feltet og kva verdi dei har. Me har vidare vurdert påverknaden på prioriterte naturtypar og raudlista artar i ein avstand på omkring 5 km frå utplantingane. Verdi/status er sett ut frå gjeldande verdisetjing/raudlistestatus per 18. november 2015.

Av andre verdiar som er verd å nemna, er at Taksdalsvatnet ligg inne som eit nasjonalt verdfullt kulturlandskap i klasse 2, og at Urådalen ligg inne som eit mykje vakkert landskap med dal- og heilandskap i «Vakre landskap i Rogaland – meget vakre landskap». Området er mykje brukt til friluftliv.

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Lyngaland	Landskapsvernområdet er eit fint, representativt eksempel på kulturlandskap på Jæren. Området ligg omkring jernaldergarden "Lyngaland", og er elles svært rikt på fornminne. Elles finst kulturbeite og litt lynghei. M/ jærsev (VU)	Landskapsvernområde	240 m	Vest
Urådalen	Nordvendte bjørkeskogar, myrområde, lyngheiar, tørrare engsamfunn og kulturbeite.	Landskapsvernområde	510 m	Søraust
Sæland	Rik edellauvskog m/ask (VU) og alm (VU)	Naturrestat	540 m	Søraust
Vestsida av Taksdalsvatnet	Rik kulturlandskapssjø m/ firling (VU), jærsev (VU), slåtterødspore (VU), skaftevjeblom (NT), vipe (EN) og stare (NT)	B – viktig	725 m	Sør
Våtmarksområde i nordenden av Sjelsetvatnet	Intakt låglandsmyr m/ vassrikse (VU). Trua av mellom anna oppsprett av sitkagran og lerk.	B – viktig	950 m	Nord(aust)
Skog på Eikeland	Gammal edellauvskog	B – viktig	1,0 km	Nord
Taksdalsvatnet	Naturbeitemark m/slåtterraudspore (VU)	B – viktig	1,5 km	Sørvest
Snorestad-Sikvalandskula	Kystlynghei m/hubro (EN), solblom (VU) og klokkesøte (VU)	A – svært viktig Nykartlagd i 2015.	1,6 km	Søraust
Hæelva ved Hadland	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	B – viktig	1,6 km	Sørvest
Skog ved Eikeland skule	Gammal fattig edellauvskog	B – viktig	1,7 km	Nord(aust)
Steinbrot ved Sjelsetvatnet*	Sandsvale og fiskemåke	Nær trua (NT)	380 m	Nordast
Hoiane* Fleire lokalitetar	Jærsev	Sårbar (VU)	630 m	(Sør)vest
Floen*	Storspove	Sårbar (VU)	650 m	Nordvest
Aust for Melsvatnet* Fleire lokalitetar	Solblom	Sårbar (VU)	880 m	Nord(vest)
Melsvatnet nordaust*	Firling	Sårbar (VU)	1,0 km	Nordvest
Nordaust for Melsvatnet*	Bustsmyle	Sårbar (VU)	1,1 km	Nordvest
Eikeland*	Vestlandsvikke	Nær trua (NT)	1,4 km	Nordast
Haraberget*	Jærsev	Sårbar (VU)	1,4 – 1,6 km	Vest
Sørvest for	Skotsk augnetrøyst	Nær trua (NT)	1,6 km	Nordvest

Melsvatnet*				
Helleholen *	Dyschirius impuntipennis	Kritisk trua (CR)	1,8 km	Nord
	Cymindis macularis, enggjødselbille, Phylan gibbus, Chrysolina latecincta Zeugophora turneri Charagmus grieseus	Sterkt trua (EN)		
	Myrmecopora sulcata gulgjødselbille	Sårbar (VU)		
	Bembidion pallidipenne Dyschirius obscurus	Nær trua (NT)		

*Lokalitetar for raudlista artar

Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Sitkagrana har lette frø som kan spreia seg opp til 4 km frå mortreet, jf. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold (DN-utredning 8-2012). Gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år, så vil ein kunne venta at svært mange frø spreier seg langt. Naturmangfaldloven § 9 (føre-var-prinsippet) må difor leggjast til grunn i høve spreingsfare til verdifull natur i områda rundt plantefelta, jf. tabellen over.

Det er i dag noko annan planteskog i landskapet rundt Sæland. Søkar oppgjer at det er plantefelt med furu innanfor ein radius av 200 meter frå det omsøkte arealet. Elles veit me at det er felt med sitkagran og balsamgran. Kva treslag resten av planteskogen er, er ikkje opplyst. Du søkjer om å planta i eit område med etter høva få framande treslag frå før, slik at plantinga på sikt vil kunna utgjera ei vesentleg endring av frøpresset på områda rundt. Det er vanskeleg å finna gode ordningar som sikrar at trea ikkje spreier seg, og det finst i dag ingen gode system for å hindra at ei eventuell utsetjing vil kunna skada økosystemet.

Påverknad av økosystemet skal vurderast ut frå den samla belastninga som økosystemet er, eller vil bli utsett for (naturmangfaldloven § 10). Det vil seia at ein må vurdere heilskapen av mellom anna dei økologiske eigenskapane til treslaget og påverknaden det har på det stadeigne naturmangfaldet i det aktuelle området. Relevante faktorar kan til dømes vera verknaden det har på stadeigne artar, endring i miljøtilhøve, genetisk innblanding og spreieing til naturmiljøet, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta (2012).

Me viser til tabellen ovanfor.

Driftsmetodar og teknikkar skal i utgangspunktet ta best mogleg omsyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir dei beste samfunnsmessige resultata (naturmangfaldloven §12). For vurderinga av om ein kan gi løyve til å planta ut framande treslag, skal dei uheldige følgjene som utplantinga kan føra til, vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, mellom anna nytteverdien av utplantinga, jf. naturmangfaldlova § 14.

Søkar har ikkje oppgitt formålet med å planta sitkagran, men me kan sjå føre oss at samfunnsinteressene i denne samanhengen er at sitkaskog veks fort og gir god kvalitet av vesentleg verdi for skogeigar ved avverking; i tillegg til den positive klimaeffekten som skogen vil ha.

Når ein veg fordel med utplanting opp mot fare for spreiding til verneområde, viktige naturtypar, leveområde for trua artar og vakre landskap meiner Fylkesmannen at det beste samfunnsnyttige resultatet totalt sett vil vera å ikkje planta sitkagran her, jf. naturmangfaldlova §§ 12 og 14.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer den omsøkte utplantinga til på sikt å kunna føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet. Me viser til føre var-prinsippet og legg særleg vekt på risikoen for at sitkagrana skal spreia seg til og forringa naturverdiane i dei nærliggande verneområda, samt alle dei registrerte viktige og svært viktige naturtypane (jf. tabell), levestadene for mange trua artar og det vakre kulturlandskapet. I vektinga mot andre viktige samfunnsinteresser, har Fylkesmannen kome fram til at omsynet til biologisk mangfald i denne saka bør vega meir enn omsynet til eventuell vyrkeproduksjon og klimaeffekt. Med denne bakgrunnen finn Fylkesmannen å måtte gi avslag på søknaden om å planta ut sitkagran.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette avslag på søknaden om å setja ut sitkagran på eigedom 43/7 i Time kommune.

Klage

Du kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eige vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernshjef

Torborg Berge
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Torborg Berge
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM